

Η ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ: Η ΚΟΠΡΟΣ ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ

1. Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΜΥΘΟΥ

Μετά από τόσους δύσκολους άθλους και αμέσως μετά από την εκτέλεση του άθλου με τις όρνιθες της Στυμφαλίας, ο Ευρυσθέας ζήτησε από τον Ηρακλή να καθαρίσει τους στάβλους του βασιλιά Αυγεία, σε μία μόνο ημέρα.

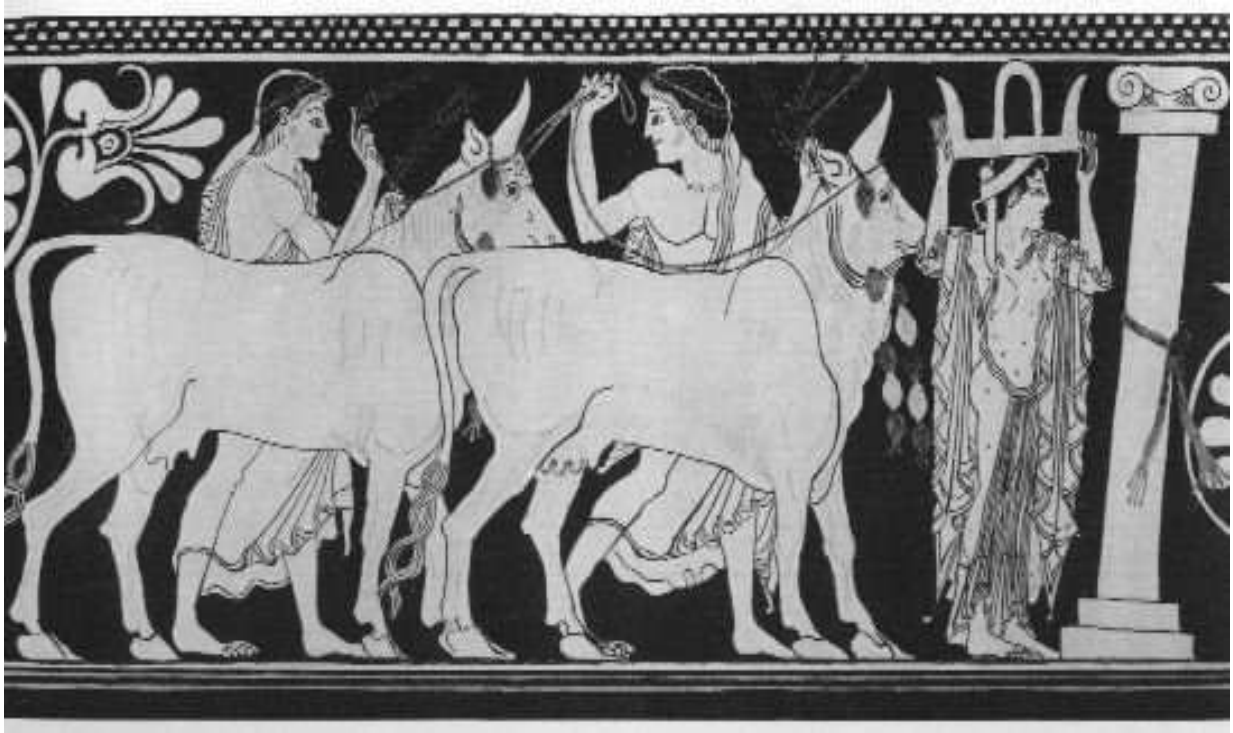
Ο βασιλιάς Αυγείας είχε το βασίλειό του στην Ήλιδα.

Είχε στην κατοχή του χιλιάδες κοπάδια, κυρίως με αγελάδες αλλά και με άλλα ζώα, έως και 30.000, που του είχε δωρίσει ο πατέρας του ο Ήλιος.

**Οι βοσκοί του δεν προλάβαιναν να καθαρίσουν τους
στάβλους γιατί τα ζώα ήταν πολλά, η κοπριά που
μαζευόταν υπέρογκη σε ποσότητα και η μυρωδιά που
απλωνόταν πάνω από όλη τη Πελοπόννησο ήταν
απελπιστικά δυσάρεστη. Οι στάβλοι αναφέρεται ότι
παρέμειναν ακαθάριστοι για 30 ολόκληρα χρόνια.**

**Ο Ηρακλής παρουσιάστηκε στον Αυγεία και χωρίς να
του αποκαλύψει ότι έπρεπε να καθαρίσει του στάβλους
μετά την εντολή του Ευρυσθέα προσφέρθηκε να το κάνει με
τον όρο να του δώσει ως αμοιβή το ένα δέκατο των ζώων**

του. Φοβήθηκε ότι και ο ίδιος θα λερωνόταν πολύ αλλά το αποδέχτηκε. Ο βασιλιάς Αυγείας συμφώνησε γιατί πίστευε ότι κάτι τέτοιο ήταν ακατόρθωτο.

Ο Ηρακλής, αφού σκέφτηκε αρκετά τις τεχνικές που έπρεπε να χρησιμοποιήσει άνοιξε δύο αυλάκια, μέσα από τα οποία θα περνούσαν τα νερά των ποταμών, Αλφειού και Πηνειού, μετά την εκτροπή, για να κατευθυνθούν προς τους στάβλους του Αυγεία και να τους καθαρίσουν.

Έτσι έστρεψε το ρεύμα των ποταμών προς τους στάβλους και τα ορμητικά νερά τους τους καθάρισαν σε ελάχιστο χρόνο.

Άλλαξε ουσιαστικά την ροή των ποταμών και με τον τρόπο αυτό κατάφερε να καθαρίσει τους στάβλους σε μία μόνο ημέρα, χωρίς ο ίδιος να λερωθεί καθόλου.

Ο Ευρυσθέας έμαθε ότι ο Ηρακλής ολοκλήρωσε τον άθλο αυτό για να πάρει αμοιβή και αρνήθηκε να αναγνωρίσει τη πράξη αυτή του Ηρακλή ως άθλο. Αλλά και ο Αυγείας όταν πληροφορήθηκε ότι ο Ηρακλής βρισκόταν κάτω από τις διαταγές του Ευρυσθέα αρνήθηκε και αυτός με τη σειρά του να του δώσει τη συμφωνημένη αμοιβή.

Ο Ηρακλής κάλεσε τον Φυλέα, γιο του Αυγεία ως μάρτυρα στη δίκη που ακολούθησε και αφορούσε στην

οικονομική του διαφορά με τον Αυγεία. Ο Φυλέας υπερασπίστηκε τον Ηρακλή και ανέφερε την υπόσχεση του πατέρα του να του δώσει αμοιβή. Πριν ακόμα ανακοινώσει το δικαστήριο την απόφαση ο Αυγείας έδιωξε από την Ήλιδα τον γιο του τον Φυλέα, που πήγε στο νησί Δουλίχιο και τον Ηρακλή που πήγε στην Ώλενο.

Εν τω μεταξύ ο Δεξαμενός, βασιλιάς της Αχαϊκής πόλης Ωλένου, κάλεσε τον Ηρακλή για να εκδικηθεί τον Κένταυρο Ευρυτίωνα, που είχε απαιτήσει για σύζυγό του τη κόρη του Μνησιμάχη. Ο Ηρακλής εξόντωσε τον Κένταυρο όταν ήρθε να παραλάβει τη νύφη.

Ο Διόδωρος Σικελιώτης (Ιστορική βιβλιοθήκη, 4, 13, 4, μετάφραση: Παπανδρέου) σημειώνει ότι ο Ηρακλής οδήγησε τα ρεύματα των ποταμών στο εσωτερικό των στάβλων καθαρίζοντάς τους σε μία μόνο ημέρα και στέκεται με μεγάλο θαυμασμό και σεβασμό μπροστά σε αυτό το κατόρθωμα, αλλά και στη σύλληψη αυτής της ιδέας.

Ο Ηρακλής ήταν πάντα έτοιμος για να περάσει στην
αντιμετώπιση του έκτου άθλου.

Χρόνια αργότερα μετά την εκτέλεση του πέμπτου του
άθλου γύρισε την Ήλιδα και σκότωσε τον Αυγεία.

2. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ

**ΕΚΤΡΟΠΗ ΥΔΑΤΩΝ ΓΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΕΔΑΦΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ (ΠΑΘΟΣ,
ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ)**

1. Η εξάπλωση του ελληνικού πολιτισμού

Ο Ηρακλής εκτελεί τους πρώτους έξι άθλους του στην Πελοπόννησο και εκτελεί άθλους ακόμα και στον κάτω κόσμο αποδεικνύοντας ότι ο τότε ελληνικός πολιτισμός εξαπλώνεται παντού.

2. Η σημασία της ευφυΐας στις ανθρώπινες πράξεις

Χρησιμοποιεί την σωματική του δύναμη αλλά και την ευφυΐα του αποδεικνύοντας ότι συνδυάζονται και τα δύο για τις μεγάλες πράξεις.

3. Η ιδέα του πάθους στην μυθολογική Ελλάδα

Ο Ηρακλής μέσα από τους άθλους του υπηρέτησε την ιδέα του «πάθους», που δεν ήταν τίποτα άλλο παρά μια εμπειρία ζωής που περνούσε μέσα από τον πόνο και κατέληγε στη δόξα και στη λύτρωση.

4. Τα εγγειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα- Η εκτροπή των ποταμών

Τα χρόνια τους μυθολογίας και ενώ ακόμα δεν είχε εφευρεθεί η γραφή οι άνθρωποι ήταν κυρίως τροφοσυλλέκτες, κυνηγοί και γεωργοί και χρησιμοποιούσαν λίθινα εργαλεία.

Η ζωή τους ήταν αληθινά δύσκολη και οι εργασίες που έκαναν πολύ κουραστικές.

Το νερό δεν μπορούσαν ακόμα να το χρησιμοποιήσουν τους όφελός τους, παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις και η πρώτη φορά που προσπάθησαν να κάνουν διαχείριση υδάτων ήταν όταν ο ήρωας Ηρακλής έκανε εκτροπή των ποταμών Αλφειού και Πηνειού για τον καθαρισμό των στάβλων του Αυγεία.

Γνώριζαν τη χρησιμότητα των νερών και για αυτό έχτιζαν τους οικισμούς τους κοντά σε ποτάμια.

Η πρώτη μυθολογική καταγραφή ήταν αυτή που υπονοεί ότι μπορούν και πρέπει να γίνουν αρδευτικά και εγγειοβελτιωτικά έργα για να ζήσουν οι άνθρωποι καλύτερα και ευκολότερα.

Κυρίως κατά την Μυκηναϊκή εποχή γινόντουσαν παρόμοια έργα.

Έτσι μπορούσαν να εκμεταλλεύονται τα νερά των ποταμών ποτίζοντας τα χωράφια τους, καθαρίζοντας τα νοικοκυριά τους και χρησιμοποιώντας τα για την καθαριότητα των τροφίμων τους και την δική τους.

5. Η σημασία της μαρτυρικής κατάθεσης στις δίκες

Τον καιρό εκείνο, αν και υπήρχαν δικαστήρια με τη σημερινή τους μορφή, για την επίλυση των διαφωνιών ανάμεσα στους ανθρώπους γίνονταν «δίκες» και για την υπεράσπιση της αλήθειας καλούνταν μάρτυρες που γνώριζαν την αλήθεια. Αυτό το ρόλο έπαιξε ο Φυλέας, γιος του Αυγεία στην «δίκη» που είχε με τον Ηρακλή. Ο Φυλέας έδωσε την πρώτη μαρτυρική, μυθολογική κατάθεση.

3. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ (ΗΡΑΚΛΗΣ, ΕΥΡΥΣΘΕΑΣ, ΑΥΓΕΙΑΣ).

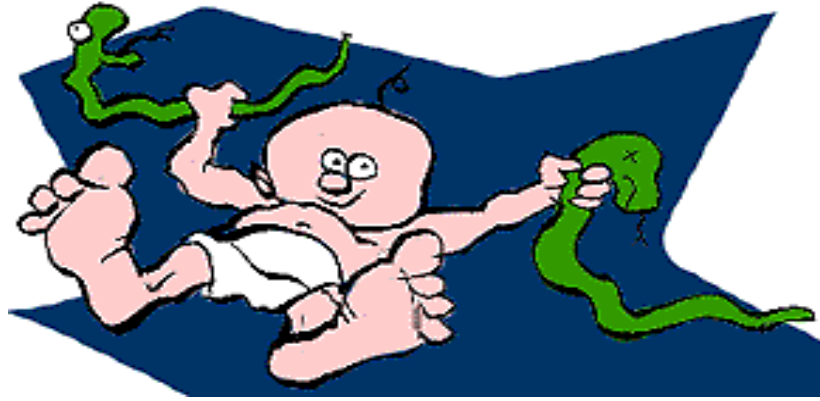
A. ΗΡΑΚΛΗΣ

Ο Ηρακλής ήταν ένας ήρωας που γεννήθηκε στη φαντασία των ανθρώπων που είχαν ανάγκη να πιστέψουν ότι μπορεί να υπάρξει κάποιος άνθρωπος τόσο δυνατός που μπορούσε να δαμάσει την ίδια τη φύση.

Το όνομά του ήταν σύνθετο από τις λέξεις Ήρα και κλέος δηλαδή δόξα και σήμαινε εκείνον που δοξάστηκε εξαιτίας της Ήρας.

Ήταν γιός του Δία αλλά ο αδερφός του ο Ιφικλής ήταν γιός του Αμφιτρίωνα. Μητέρα τους ήταν η Αλκμήνη. Η Ήρα μισούσε τον Ηρακλή και την μητέρα του Αλκμήνη. Ο Δίας διέταξε τον θεό Ερμή να φέρει το παιδί στον Όλυμπο και να το βάλουν να θηλάσει από το στήθος της Ήρας.

Όταν ο Ηρακλής και ο αδερφός του ο Ιφικλής έφτασαν στην ηλικία των οκτώ μηνών η Ήρα έστειλε δύο φίδι να πνίξουν στην κούνια τους τα παιδιά. Ενώ ο Ιφικλής τρόμαξε και έκλαιγε ο Ηρακλής τα έπνιξε και έσωσε τον εαυτό του και τον αδερφό του.

Ο Ηρακλής μεγαλώνοντας παντρεύτηκε τη Μεγάρη και απέκτησε τρία παιδιά. Η Ήρα τότε του έστειλε μια ιερή μανία (τρέλα) και τον ανάγκασε να σκοτώσει κατά την διάρκεια της σύγχυσής του τα παιδιά του και τη γυναίκα του.

Αναγνωρίζοντας όταν συνήλθε τη τραγική του πράξη αποφάσισε να συμβουλευτεί τον Θεό Απόλλωνα και να του ζητήσει χρησμό σχετικά με το τι πρέπει να κάνει για να συγχωρεθεί.

Ο Θεός Απόλλωνας τον συμβούλευσε να υπηρετήσει τον Ευρυσθέα για δώδεκα ολόκληρα χρόνια.

Ο ήρωας όταν ολοκλήρωσε τους άθλους του παντρεύτηκε την Δηιάνειρα. Βρήκε τραγικό και οδυνηρό θάνατο.

B. ΕΥΡΥΣΘΕΑΣ

Ο Ευρυσθέας ήταν βασιλιάς της Τίρυνθας και των Μυκηνών. Ήταν ιδιαίτερα ευχαριστημένος με τις πράξεις και τις αποφάσεις του και ονειρευόταν την ημέρα που θα ταπείνωνε τον ήρωα Ηρακλή. Δεν τήρησε την υπόσχεσή και δεν συμπεριέλαβε στους άθλους του Ηρακλή τον καθαρισμό των στάβλων.

3. Ο ΑΥΓΕΙΑΣ

Ο βασιλιάς Αυγείας ζούσε και βασίλευε στην Ήλιδα και πατέρας του ήταν ο θεός της θάλασσας, ο Ποσειδώνας. Άλλος μύθος αναφέρει ότι πατέρας του ήταν ο θεός Ήλιος.

Πολλοί έλεγαν ότι ήταν φτηνός άνθρωπος γιατί παρότι ήταν πλούσιος δεν έδινε χρήματα για τον καθαρισμό των

στάβλων καταδικάζοντας την περιοχή σε απίστευτη βρώμα και μυρωδιά. Δεν τηρούσε τις συμφωνίες που έκανε και αυτό ήταν ένα στοιχείο άσχημο στον χαρακτήρα του.

4. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ

Αγάλματα του Ηρακλή υπάρχουν σε πολλά μουσεία της Ελλάδας και του κόσμου που επισκεφθήκαμε μέσω του Internet.

Επισκεφθήκαμε το Εθνικό και Αρχαιολογικό Μουσείο, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, το Μουσείο Λαλαούνη, το Μουσείο Μπενάκη χωρίς την βοήθεια του διαδικτύου κάνοντας όμορφες εκπαιδευτικές εκδρομές και θαυμάζοντας τις ομορφιές της αρχαίας Ελλάδας και της προϊστορικής εποχής.

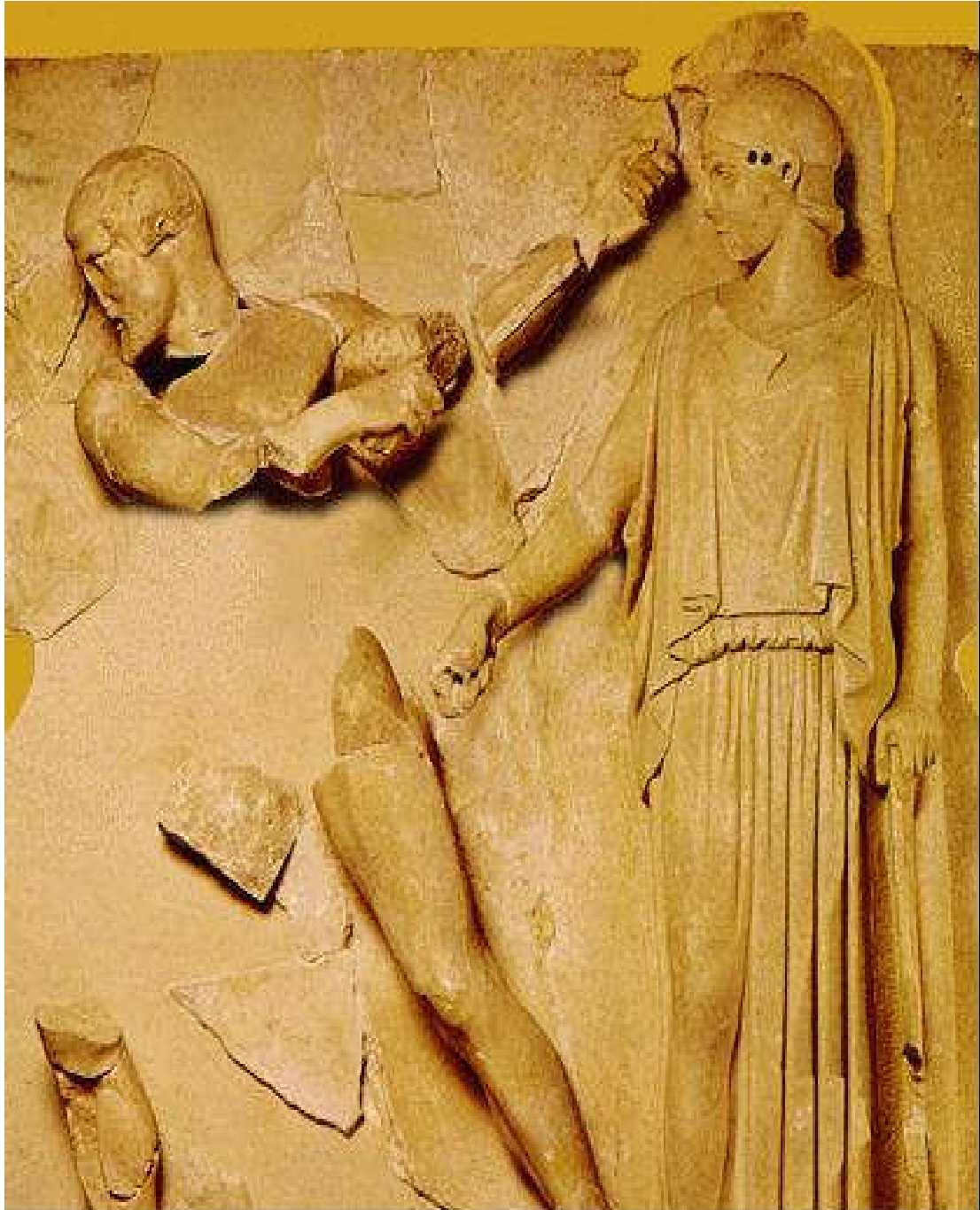
Ταξιδέψαμε με την βοήθεια του διαδικτύου μέχρι τη Γαλλία και το Μουσείο του Λούβρου, όπου θαυμάσαμε το

πανύψηλο και τόσο όμορφο άγαλμα του Ηρακλή αλλά και μέχρι το Μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας.

1. Μουσείο του Λούβρου στη Γαλλία

2. Μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας.

Ο ημίθεος Ηρακλής καθαρίζει τους στάβλους του Αυγεία με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς (λεπτομέρεια από τη μετόπη του ναού του Δία στην Ολυμπία, περ. 460 π.Χ., Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας).

**5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ
ΥΔΡΕΥΤΙΚΑ, ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ**

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Τα επαγγέλματα που σχετίζονται με την σωστή διαχείριση των υδάτων, την εκτροπή των ποταμών και τα αρδευτικά και εγχειοβελτιωτικά έργα είναι πολλά, που δεν υπήρχαν στην Αρχαία και Μυθολογική Ελλάδα.

Στη σημερινή εποχή σχετικό επάγγελμα είναι αυτό του Αρχιτέκτονα – Μηχανικού και για το λόγο αυτό καλέσαμε την Αρχιτέκτονα – Μηχανικό του Δήμου Χολαργού κυρία Γεωργοπούλου Ματίνα για να μας εξηγήσει τη διαδικασία.

Στη συζήτηση που είχαμε κατά τη διάρκεια της συνάντησης με την κυρία Γεωργοπούλου τέθηκαν ερωτήσεις από τους μαθητές, όπως:

Τι ακριβώς κάνει ένας Αρχιτέκτονας – Μηχανικός;

Πόσα χρόνια χρειάζεται να σπουδάσει;

Τι μαθήματα διδάσκεται και που;

Είστε ευχαριστημένη από την επιλογή σας;

Γιατί γίνατε Αρχιτέκτονας – Μηχανικός;

**Με τη βοήθειά της φτιάξαμε το ακόλουθο μέρος της
εργασίας μας. Τις οφείλουμε θερμές ευχαριστίες για την
τόσο άμεση και ζεστή ανταπόκριση.**

ΠΗΓΕΣ:

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ

<http://www.perseus.tufts.edu/Herakles/labors.html>

<http://www.royalty.nu/legends/Hercules.html>

<http://www.mythweb.com/Herculew/>

[http://library.thinkquest.org/26264/myths/tales/heroes/site2000.
htm](http://library.thinkquest.org/26264/myths/tales/heroes/site2000.htm)

<http://ancinhistory.about.com/ipa/A0882073.html>

<http://etext.lib.virginia.edu/kinney/small/labors.htm>

<http://www.geocities.com/Athens/Academy/1455/frames.html>

[http://www.monica.com.br/ingles/comics/12trab/mitolog/doz-
herc.htm](http://www.monica.com.br/ingles/comics/12trab/mitolog/doz-herc.htm)

[http://www.pantheon.org/areas/mythology/europe/greek/articles.
html](http://www.pantheon.org/areas/mythology/europe/greek/articles.html)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΤΟΜΟΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄,
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ, 1978.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, ΟΕΔΒ,
ΑΘΗΝΑ.